

les
Nits
de Tyrika

TYRIKA FESTIVAL IBER D'ALCANAR

Del 30 de setembre al 2 d'octubre

Benvinguts i
benvingudes a Tyrika,
el Festival Iber d'Alcanar!

El poema "Ora Marítima", de l'escriptor romà Ruf Fest Aviè, explica que, entre Peníscola i la desembocadura del riu Ebre, hi havia, molt abans del segle IV, nombrosos assentaments i que un d'aquests s'anomenava *Tyrichae*, conegut també avui com a Tyrika.

Segons Aviè, **Tyrika era un gran centre de poder fortificat, conegut per les seues riqueses i per ser un port d'arribada de productes d'arreu de la Mediterrània.** Alguns experts situen Tyrika a la residència fortificada de Sant Jaume, d'Alcanar, actualment en excavació. El poblat preibèric i ibèric de la Moleta del Remei, avui visitable, era un dels assentaments que quedava sota els seus dominis.

Tyrika és el topònim que bateja el festival iber d'Alcanar, que té per finalitat acostar d'una manera lúdica i festiva el món dels ibers a la nostra societat.

Alcanar viatjarà als orígens de la seua història durant el cap de setmana del 30 de setembre al 2 d'octubre. El festival es desenvoluparà a l'entorn de l'Ermida del Remei i el Parc Arqueològic de la Moleta del Remei. Hi gaudirem de xerrades, tallers didàctics, visites guiades i teatralitzades i espectacles de recreació històrica que ens permetran reviure la nostra història i entendre com vivien els nostres avantpassats. Els ibers us esperen!

DISSABTE 1 I DUMENGE 2

• D'11 a 14 h i de 17 a 20 h:

Jornades de Portes Obertes al poblat ibèric de la Moleta del Remei i al Centre d'Interpretació de la Cultura dels Ibers – Casa O'Connor.

• D'11 a 14 h i de 17 a 20 h:

Taller de tir amb fona. Per a totes les edats. Amb explicacions i demostracions sobre la fona en sessió contínua. A càrrec de Foners Catalans.

• **Durant tot el dia, d' 11 a 14 h i de 17 a 21 h:**

• **Reconstrucció d' un espai militar iber** amb exposició de panòpies, xerrades i interacció amb el públic, a càrrec d'Aur-Art. Lloc: davant la porta d'accés al parc arqueològic de la Moleta del Remei.

• **Reconstrucció d'una casa ibera** amb reproduccions de materials arqueològics i activitats quotidianes a la casa de Tibast, a càrrec d'Aur-Art. Lloc: al peu del turó del poblat de la Moleta del Remei.

• **Demostració tèxtil en teler vertical**, a càrrec de Soroll de Telers.

• **Taller de cistelleria**, en què les persones participants aprendran a fer cistells amb espart. A càrrec de TEA Difusió Cultural.

• **Taller de ceràmica a torn lent**, on s'ensenyarà a modelar peces de fang amb torn ceràmic manual. A càrrec de TEA Difusió Cultural.

• **Taller d'elaboració de síraion, un dolç condiment i colorant alimentari.**

L'activitat té la finalitat d'apropar el públic al coneixement dels intercanvis i els costums alimentaris de l'antiguitat, a partir de la participació en un taller on els participants podran realitzar un preparat culinari que apareix documentat en la literatura gastronòmica antiga. A càrrec de Kuanum.

PROGRAMACIÓ DIVENDRES 30

Les Nits de Tyrika, Festival d'espectacles de fusió de música electrònica d'avantguarda experimental amb cultura ibèrica ancestral, primera edat del ferro i influències fenícies.

- **20.00 h:** Lloc: àrea de les oliveres mil·lenàries de l'Ermida del Remei.
  - Ètnica: Juanita Ramírez & PauPi (DJ set)
  - Balfa + Flakoners (obra inèdita)
  - Versonautas (obra adaptada)
  - Martí Guillem + Avelino Saavedra (obra inèdita)
  - Gambardella (obra inèdita)
- **24.00 h:** Lloc: nucli urbà d'Alcanar
  - Cról (directe)
  - PanDemian (directe)

PROGRAMACIÓ DISSABTE 1

• **Durant tot el dia, d'11 a 14 h i de 17 a 21 h:** **Demostració de forja** amb elements i tècniques d'època ibèrica, a càrrec de Scemenis.

• **D'11.00 a 14.00 h i de 17.00 a 20.00 h:** **Taller "Desxifra el missatge"**

Taller didàctic adreçat a infants per conèixer la cultura dels Ibers a les Terres de l'Ebre. Acompanyarà el taller una mostra amb contingut explicatiu sobre el tema i diferents materials arqueològics amb escriptura ibèrica. Activitats organitzades pel Museu de les Terres de l'Ebre i dirigides per un monitor per a endinsar-se en la llengua, l'escriptura, el seu ús i necessitat, etc. en el món ibèric. Lloc: Casa O'Connor. Centre d'Interpretació de la Cultura dels Ibers. Places limitades a 10 participants per torn d'una hora, amb inscripció prèvia a l'Oficina de Turisme d'Alcanar, al telèfon 977 73 76 39 o a turisme@alcanar.cat.

• **12.00 h: Demostració del foc per percussió i fricció**, en què es mostraran els diferents materials per fer un foc primitiu i dues maneres de fer-lo: la fricció amb arc i la percussió amb pirita i/o marcassita. A càrrec d'Ebreibosc.

• **12.00 h: Taller d'escriptura ibèrica**
S'explicaran els signaris coneguts i els diferents suports on es troba l'escriptura ibèrica, i es donarà a conèixer el plom escrit recuperat a la Moleta del Remei. A continuació, els/les participants podran escriure un text amb signes ibers. A càrrec d'Aur-Art.

• **12.30 h: Taller de fer cordell amb fibres vegetals**
Els participants extrauran unes fibres vegetals a partir de les tiges d'una planta per poder fer una corda per fer-se una polsera i/o un collaret. Màxim 12 participants, amb inscripció al mateix taller una hora abans de l'inici. A càrrec d'Ebreibosc.

• **12.30 h: Passejant amb els habitants de Tyrika**
Animació de carrer amb personatges ibèrics per la volta del Festival, a càrrec d'Aur-Art.

• **13.00 h: Taller de tauletes de cera**
Es donarà a conèixer l'origen de l'escriptura ibèrica i cada participant elaborarà una tauleta amb cera fusa, on posteriorment podrà escriure amb símbols ibèrics.

• **17.00 h: Pregó del festival Tyrika**
A càrrec de personatges ibers acompanyats per les autoritats locals.

• **17.00 h: Demostració del foc per percussió i fricció**, en què es mostraran els diferents materials per fer un foc primitiu i dues maneres de fer-lo: la fricció amb arc i la percussió amb pirita i/o marcassita. A càrrec d'Ebreibosc.

• **17.30 h: Taller de polir, gravar i foradar**
Mitjançant petits molins de fricció d'arenisca, làmines i burins de sílex i trepants d'inèrcia, els participants faran un collaret amb una petita pedra de pissarra. Màxim 12 participants, amb inscripció al mateix taller una hora abans de l'inici del taller. A càrrec d'Ebreibosc.

• **17.30 h: Taller d'alimentació i pa**
Explicació sobre l'alimentació en època ibèrica a la Moleta del Remei, amb exposició d'aliments i eines vinculades a la seua preparació. A continuació, es prepararà pa, començant per la molla de la farina amb diferents tipus de molins, la preparació de la massa i la cuita al forn reconstruït a la casa de Tibast, al peu del turó del poblat de la Moleta del Remei.

• **18.00 h: "Cada cop més a prop de Tyrika. Darrers resultats dels treballs d'excavació a Sant Jaume d'Alcanar"**.
Conferència a càrrec del doctor David Garcia i Rubert, arqueòleg director de les excavacions al jaciment de Sant Jaume d'Alcanar. Lloc: Edifici dels Serveis Agraris Joan Gil.

• **18.30 h: Passejant amb els habitants de Tyrika**
Animació de carrer amb personatges ibèrics per la volta del Festival, a càrrec d'Aur-Art.

• **19.00 h: Taller de soft-combat**
Taller on es presentarà el món bèl·lic a l'Antiguitat a través de la immersió fent servir armes simulades construïdes amb materials inofensius.

• **20.00 h: Recreació del Pacte d'hospitium**, a càrrec d'Aur Art. Lloc: Àrea de les oliveres mil·lenàries de l'Ermida del Remei.
Arriben emissaris de terres de Ponent, de la poderosa tribu dels llergetes, que domina la vall de l'Ebre i dels seus afluents. Venen per assegurar-se el pacte amb el príncep de Tyrika i facilitar la seua sortida a la mar. Una de les institucions més característiques del món mediterrani és l'hospitium. Aquest era un pacte que s'establia entre dues famílies, persones o fins i tot pobles, ciutats i tribus senceres i que assegurava l'hospitalitat, defensa i protecció dels signants.

PROGRAMACIÓ DIUMENGE 2

• **11.30 h: Visita teatralitzada "Adeu, Bekoiltun!"**, basada en un plom escrit aparegut al jaciment de la Moleta del Remei, a càrrec d'Aur-Art i el grup de teatre local Gresol. Lloc: Poblat ibèric de la Moleta del Remei.

La llengua ibera és encara un misteri per a nosaltres, però les troballes d'epigrafia comencen a donar algunes pistes sobre els possibles contextos en què es donen les manifestacions d'escriptura en l'àmbit de la cultura ibèrica.
El plom de la Moleta del Remei ens convida a imaginar els fets que van portar el nom de Bekoiltun fins a la posteritat. Bekoiltun s'ha d'acomodar de Tyrika i, aquesta vegada és per sempre.

• **11.30 h: Demostració del foc per percussió i fricció**, en què es mostraran els diferents materials per fer un foc primitiu i dues maneres de fer-lo: la fricció amb arc i la percussió amb pirita i/o marcassita. A càrrec d'Ebreibosc.

• **12.00 h: Taller de ceràmica sense torn**.
Activitat en què s'explicarà el procés de recollida d'argila, preparació i elaboració de peces i la seua cocció. Cada participant elaborarà un bol d'argila i el decorarà amb cordons i digitacions. Màxim 12 participants, amb inscripció al mateix taller una hora abans de l'inici del taller. A càrrec d'Ebreibosc.

• **17.00 h: Demostració de cocció de ceràmica en una foguera**. A càrrec d'Ebreibosc.

• **17.30 h: Passejant amb els habitants de Tyrika**
Animació de carrer amb personatges ibèrics per la volta del Festival, a càrrec d'Aur-Art.

• **17.30 h: Taller d'alimentació i pa**
Explicació sobre l'alimentació en època ibèrica a la Moleta del Remei, amb exposició d'aliments i eines vinculades a la seua preparació. A continuació, es prepararà pa, començant per la molla de la farina amb diferents tipus de molins, la preparació de la massa i la cuita al forn reconstruït a la casa de Tibast, al peu del turó del poblat de la Moleta del Remei.

• **18.30 h: Taller d'escriptura ibèrica**
S'explicaran els signaris coneguts i els diferents suports on es troba escriptura ibèrica, i es donarà a conèixer el plom escrit recuperat a la Moleta del Remei. A continuació, els/les participants podran escriure un text amb signes ibers. A càrrec d'Aur-Art.

• **18.30 h: Taller de tauletes de cera**
Es donarà a conèixer l'origen de l'escriptura ibèrica i cada participant s'elaborarà una tauleta amb cera fosa, on posteriorment podrà escriure amb símbols ibèrics.

• **19.00 h: Taller de soft-combat**
Taller on es presentarà el món bèl·lic a l'Antiguitat a través de la immersió fent servir armes simulades construïdes amb materials inofensius.

ACTIVITATS DURANT TOT EL CAP DE SETMANA

Totes les activitats de tallers didàctics i visites teatralitzades seran gratuïtes.

A més, també podreu gaudir de servei de taverna ibèrica.

Durant tot el cap de setmana, d'11 a 14 h i de 17 a 21 h, cada mitja hora hi haurà servei de bus gratuït, entre Alcanar i l'Ermida del Remei. Sortida: parades de bus de la ronda del Remei i de l'avinguda de Catalunya.

Tyrika, el Festival Iber d'Alcanar està organitzat i finançat per l'Ajuntament d'Alcanar i emmarcat en les activitats del 22è Cap de Setmana Ibèric de la Ruta dels Ibers, organitzat pel Museu d'Arqueologia de Catalunya.